

FREDRIKSTAD KOMMUNE

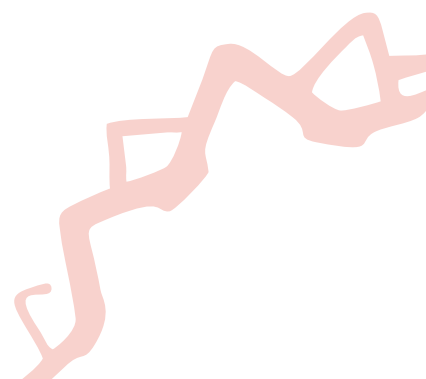
Å skape rom

Kunst og kultur i en liten verdensby

Kommunedelplan for kultur
i Fredrikstad 2019-2030

VEDTATT AV BYSTYRET 2. MAI 2019

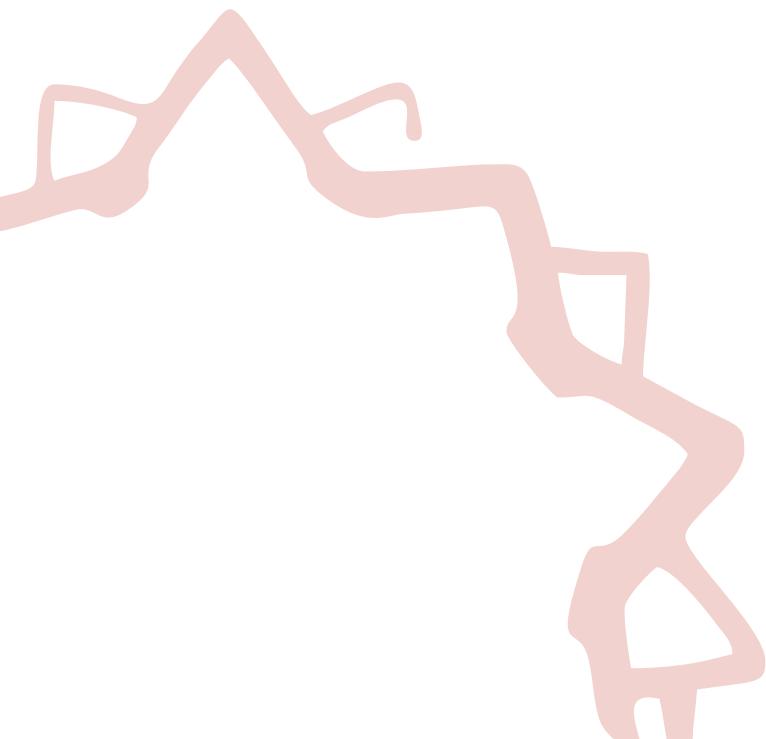

Forord

Kunst og kultur er speilbilder på verden. De kan forskjønne, forvrengte og splintre. Som autonome fagfelt står kunst- og kulturfeltene fritt til selv å definere sitt virke. Det er det øvrige samfunnet som må velge hvordan man ønsker å møte kunsten og kulturen; hvilke vilkår man vil skape for utøvelsen og fremvisningen av kunst og kultur og hvordan man vil legge til rette for opplevelsen, diskusjonen og refleksjonen rundt de spørsmålene og utfordringene kunst og kultur kan vekke.

Fredrikstad er en by i vekst, og skal ivareta rollen som både storby og lokalsamfunn på en gang. Her skal det finnes rom for både et aktivt produserende profesjonelt kunst- og kulturliv, som med sin rekkevidde setter Fredrikstad inn i en større regional, nasjonal og internasjonal kontekst, og en mangfoldig allmennkultur, som gjennom rom for læring, utvikling og utfoldelse skaper grobunn lokalt.

Kulturplanen som nå foreligger skal bidra til å bygge Fredrikstad som kulturby gjennom å styrke kunstens og kulturens rolle og vekstvilkår frem mot 2030. Skal vi lykkes med dette kreves en ambisiøs og målrettet kulturpolitikk. I hovedsak peker planen på viktigheten av å satse mer på å bygge sterke kompetansemiljøer og institusjoner, der kunst- og kulturfaglig kvalitet og profesjonalitet løftes frem som drivkraften som skaper rom og muligheter for utvikling av hele feltet. Kulturplanen åpner for å tenke nytt rundt kommunens støtteordninger og legger til rette for et mer samordnet og ressurs-effektivt tjenestetilbud. Grunnlaget er dermed lagt for en ny retning i Fredrikstads kulturpolitikk, som er en urban liten verdensby verdig.

Innhold:

2	Forord
4	Rammebetingelser for en styrket kulturpolitikk
5	Kulturplanen
5	Kommuneplanen
5	Lover og offentlige føringer
6	Kulturplanens visjon, mål og innsatsområder
7	Visjonen
7	Målene
8	Innsatsområdene
10	Innsatsområde 1: Det profesjonelle kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad
11	Profesjonalitets- og kvalitetsbegrepene
11	Disiplinene – status for produksjon og visning i Fredrikstad
15	Utviklingsmulighetene for feltet
16	Bransjeutvikling innen kultursektoren og de kreative næringene
16	Kulturfeltets innovasjon og teknologi
17	Internasjonal kontakt og kulturens samfunnsoppdrag
19	Strategiene for innsatsområde 1: Det profesjonelle kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad
23	Innsatsområde 2: Kultur for alle
24	Allmennkulturen – status og utvikling av feltet i Fredrikstad
25	Den kulturelle grunnmuren
25	Øvrige tjenester og tilbud
27	Strategiene for innsatsområde 2: Kultur for alle
29	Innsatsområde: Byen som arena
30	Kulturarv som ressurs for byutvikling
30	Kunst og kultur i det offentlige rom
31	Festivaler og arrangementer
32	Strategiene for innsatsområde 3: Byen som arena
33	Oppfølging av planen
34	Øvrige relevante planprosesser

Rammebetingelser for en styrket kulturpolitikk

KULTURPLANEN

Kommunedelplan for kultur i Fredrikstad 2019-2030, heretter kalt kulturplanen, er Fredrikstad kommunes kulturpolitiske styringsdokument, og legger føringene for retningen Fredrikstad som kulturby skal ta frem mot 2030.

Som kommunedelplan skal kulturplanen være overordnet og strategisk, med særlig fokus på utviklingen som vil finne sted i løpet av planperioden. Kulturplanen gjelder for perioden frem mot 2030, men hvert fjerde år vil planen rulleres for å sikre at den er oppdatert og relevant.

I kulturplanen defineres en visjon for kommunens innsats på kunst- og kulturfeltet, i tillegg til tre konkrete mål som skal bidra til å oppfylle visjonen. Kulturplanen er bygget opp rundt tre innsatsområder; et for hvert av de tre målene. Til hvert innsatsområde er det nedfelt en rekke strategier. Disse danner utgangspunktet for de konkrete tiltakene kommunen utarbeider i den årlige handlingsplanprosessen. Tiltak som har økonomiske konsekvenser vedtas i Fredrikstad Bystyres årlige behandling av handlingsplan og budsjett.

KOMMUNEPLANEN

Kommuneplanen for Fredrikstad «Fredrikstad mot 2030» legger føringer for samfunnsutviklingen som skal finne sted frem mot 2030, og danner grunnlaget som kulturplanen bygger på.

I kommuneplanen løftes et sterkt og levende kulturfelt frem som betydningsfullt for by- og samfunnsutviklingen i Fredrikstad. Det fremholdes blant annet at det må tilrettelegges for kunstnerisk og kulturell virksomhet, og at man ønsker å satse på urbanitet, kultur, kompetanse og innovasjon, og legge opp til en bedre utnyttelse av potensialet for å drive kulturbasert næring.

Med dette har Bystyret satt noen ambisiøse målsettinger for kulturfeltet, som kulturplanen skal følge opp.

LOVER OG OFFENTLIGE FØRINGER

Kulturplanen er Fredrikstad kommunes fremste verktøy for å oppfylle *Kulturloven* (2007), som har som formål «å fastlegge offentlige styresmakters ansvar for å fremme og legge til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til

å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk». I loven regnes kulturvirksomhet som å:

- skape, produsere, utøve, formidle og distribuere kunst- og andre kulturuttrykk.
- verne om, fremme innsikt i og videreføre kulturarv.
- delta i kulturaktivitet.
- utvikle kulturfaglig kunnskap og kompetanse.

Loven stiller krav til at kommunen fremmer profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudet og legger til rette for deltakelse i kulturaktiviteter. Ved hjelp av blant annet økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler, skal kommunen sikre at kulturlivet har forutsigbare utviklingskår. Dermed gir lovverket¹ kultursektoren tyngde og status som offentlig ansvarsområde som skal sikre at kultursektoren prioriteres på lik linje med andre lovpålagte oppgaver.

I Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4 – Enger-utvalget) beskrives kulturlivet, gjennom begrepet «ytringskultur», som en bærebjelke i moderne demokratier, der man kan uttrykke seg og delta i offentligheten. I følge utredningen bygger kultur medborgerskap ved å utløse skaperkraft og gi mennesker rom for å utvikle sin personlige identitet. Slik sett bidrar kultur til å fremme danning, toleranse og refleksjon. Særlig fremheves «Den kulturelle grunnmuren», forstått som folkebibliotek, kulturskoler, kino, lokal kulturfrivillighet, fritidsklubber og ungdomskulturhus, som viktige arenaer for det lokale kulturtilbudet. Utredningen peker på at denne delen av kulturfeltet over tid er blitt nedprioritert og underfinansiert.

Norsk kulturindeks 2017, som gjennom ulike parametere måler samtlige av Norges kommuner innenfor kategoriene kunstnere, frivillighet, tildelinger, Den kulturelle skolesekken, kulturskole, scenekunst, bibliotek, kino, konserter, museum og kulturarbeidere, viser at Fredrikstad har en lavere økonomisk stimulering fra stat og fylkeskommune på de fleste kulturområder sammenlignet med landsgjennomsnittet og blant storbyene². Den viser også at Fredrikstad kommune bruker mindre penger på kultur enn landsgjennomsnittet³. Særlig gjelder det kategoriene kulturskole, kulturarbeidere, museum og scenekunst, men også innenfor kategoriene bibliotek og kunstnertetthet ligger Fredrikstad lavere enn landsgjennomsnittet.

¹Også åndsverkloven, folkebibliotekloven, opplæringsloven, kulturminneloven, kirkeloven og lov om film og videogram fastsetter og regulerer kommunens ansvar og arbeid på kulturfeltet.

²I *Norsk kulturindeks 2017*.

³Jf. *kommunens netto driftsutgifter for kultursektoren pr. innbygger, basert på Kostra-rapportering*.

Kulturplanens visjon, mål og innsatsområder

DEN LILLE VERDENS- BYEN

VISJONEN

I gjeldende kommuneplan har Fredrikstad fått en ny visjon: **Den lille verdensbyen**. Dette er også visjonen for kulturplanen.

I kommuneplanen begrunnes visjonen slik:

LILLE:

Fredrikstad er ikke bare sentrum og det urbane. Vi er også lokalsamfunn, ildsjeler og hverdagsmennesker, breddeidretten, velforeninger, marka og kysten.

VERDENSBYEN:

Fredrikstad vil aldri bli en verdensby som New York, Tokyo eller Göteborg. Vår verdensby er en utadvendt, urban og mangfoldig by, med innbyggere fra alle verdenshjørner og med et rikt kulturliv og betydelig internasjonal kontakt, næringsmessig og kulturelt. Gamle industriområder er i endring og ny næringsvirksomhet og nye byområder vokser fram. Verdensbyen henspiller også på vår historie. Store skuter fra hele verden har reist til og fra Fredrikstad gjennom historien. Vår kontakt med verden der ute har gitt arbeid til mange og inspirasjon til byens utvikling, og det skal den fortsette å gjøre.

Visjonen viser hvordan kunst og kultur både er en bro ut i den store verden, og meningsbærende og viktig for livene som leves i byens lokalmiljøer. Visjonen trekker linjer fra byens rike kulturhistorie frem til dagens samfunn, og setter kommunens planverk inn i en kontekst der kulturpolitikk trekkes frem som grunnlag for god by- og samfunnsutvikling. Gjennom å legge til rette for et rikt kunst- og kulturliv, som ivaretar både profesjonelle aktører, det frie kulturlivet, befolkningen og kulturarven vår, kan vi sammen skape en relevant og attraktiv verdensby.

MÅLENE

For å oppfylle byens visjon, definerer Fredrikstad kommunes kulturplan tre mål:

1. Kunst- og kulturlivet i Fredrikstad skal ha forutsigbare vilkår som sikrer utvikling, bredde og kvalitet i den kunstneriske produksjonen.

En verdensby skal ha et profesjonelt og levende produksjonsmiljø der kunst og kultur av høy kvalitet skapes og utøves. Fredrikstad kommune har som mål å sikre forutsigbare vilkår og fysiske rammer for arbeidsforhold, produksjon og visning for det profesjonelle kunst- og kulturlivet i byen.

2. Alle i Fredrikstad skal kunne delta i, skape og oppleve kunst og kultur som inkluderer, engasjerer og gir meningsfulle liv.

En liten verdensby skal også være en god hjemby, og skal derfor ha et mangfoldig kunst- og kulturtilbud, slik at alle mennesker kan få muligheten til å uttrykke sine tanker og følelser, få opplevelser som setter spor, utvikle ferdigheter som gir utløp for kreativitet, og oppleve respekt, samhold og anerkjennelse i fellesskap med andre. Fredrikstad kommune har som mål at et bredt spekter av kunst- og kulturaktiviteter, møteplasser og opplevelser skal være tilgjengelig og tilrettelagt for alle, og at den enkelte skal finne rom for sine uttrykk, ferdigheter og ambisjoner.

3. Kunst og kultur skal være en driver i Fredrikstads by- og samfunnsutvikling.

I en verdensby skal kunst og kultur og historiens linjer kunne oppleves overalt, og i byens fellesrom skal mennesker trives og ønske å oppholde seg.

Fredrikstad kommune har som mål at byutviklingen skal ta utgangspunkt i byens kulturhistoriske og estetiske kvaliteter, og at det legges vekt på å ivareta gode fellesrom i byen hvor det er tilrettelagt for et mangfold av aktiviteter, og hvor man kan både oppleve, skape og utøve kunst og kultur.

INNSATSOMRÅDENE

For å nå kulturplanens tre mål, er planen inndelt i tre innsatsområder. Oppsummert handler innsatsområdene om følgende:

1. Det profesjonelle kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad

Det profesjonelle kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad består av både enkeltaktører, institusjoner, nettverk, fellesskap, organisasjoner og klynger, som arbeider innenfor hele spekteret av kunstneriske disipliner, samt innen kreative næringer rettet mot kunst- og kulturfeltet, og i krysningspunktet mellom kunst og kultur, teknologi og innovasjon. Kulturproduksjon og kreative næringer er i stadig vekst, og utgjør en grunnstein i den økende opplevels- og turist-økonomien. Gjennom programmet Smart Fredrikstad er Fredrikstad en foregangskommune som tar i bruk teknologi og legger til rette for utvikling innenfor kunst- og kulturfeltet.

Ved å legge til rette for kunstnere og kreative næringers vilkår, blir Fredrikstad attraktiv for kreative krefter og private, statlige og fylkeskommunale arbeidsplasser innenfor kultursektoren, som igjen bidrar til å bygge sterke fagmiljøer som drivere for utviklingen av feltet.

Underkapitlene i dette innsatsområdet er *Profesjonalitets- og kvalitetsbegrepene, Disiplinene – status for produksjon og visning i Fredrikstad, Utviklingsmuligheter for feltet, Bransjeutvikling innen kultursektoren og de kreative næringene, Kulturfeltets innovasjon og teknologi, Internasjonal kontakt og kulturens samfunnsoppdrag og Strategiene for innsatsområdet.*

2. Kultur for alle

Fredrikstad har et rikt foreningsliv innenfor kunst- og kulturfeltet, og det finnes mange muligheter for læring, utøvelse og opplevelse for alle deler av befolkningen. Kulturtilbudene er mangfoldige og drives både i offentlig regi og som private initiativ. Kulturfeltet er et bærende element i utviklingen av Fredrikstad som en god hjemby. Deltakelse i kulturaktivitet gir alle mennesker muligheten til å ha en skapende og deltakende tilnærming til sitt eget

samfunn, noe som sikrer demokrati, fellesskap, mangfold og ytringsfrihet.

Ved å samordne tjenestetilbud, etablere samarbeid med frivillige miljøer og legge til rette for den egenskapte kulturen, kan Fredrikstad utvikle et mangfoldig allment kulturfelt på en bærekraftig og ressurseffektiv måte.

Underkapitlene i dette innsatsområdet er *Allmennkulturen – status for feltet i Fredrikstad, Forutsetninger for utvikling av feltet, Den kulturelle grunnmuren – status og utviklingsmuligheter, Øvrige tjenester og tilbud og Strategiene for innsatsområdet.*

3. Byen som arena

Fredrikstad er i vekst og byen transformeres i høyt tempo. Stadig mer aktivitet og flere aktører bidrar til å skape en levende kulturby. Byens gater, brygger, parker og plasser blir stemningsfulle arenaer for kunst og kultur, der Fredrikstads kulturhistorie danner unike rammer rundt arrangementer og begivenheter. Fredrikstad er vertskap for en lang rekke ulike kunst- og kulturfestivaler, og nasjonale og internasjonale kunst- og kulturaktører finner arenaer som er tilpasset deres behov, og møter teknologi som sørger for sømløs gjennomføring.

Ved å etablere unike, stemningsfulle byrom tilrettelagt for allsidig bruk, og skape løsninger som gjør gjennomføring enklere for arrangører, blir Fredrikstads fellesrom både sal, scene og kulisser og arenaer som bidrar til et pulserende, urbant byliv.

Underkapitlene i dette innsatsområdet er *Kulturarv som ressurs for byutvikling, Kunst og kultur i det offentlige rom, Festivaler og arrangementer og Strategiene for innsatsområdet.*

I de neste kapitlene vil hvert av innsatsområdene behandles mer inngående, med utgangspunkt i de respektive underkapitlene. Strategiene er presentert til hvert innsatsområde.

Innsatsområde 1: Det profesjonelle kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad

**Mål 1: Kunst- og kultur-
livet i Fredrikstad skal ha
forutsigbare vilkår som
sikrer utvikling, bredde og
kvalitet i den kunstneriske
produksjonen.**

PROFESJONALITETS- OG KVALITETSBEGREPENE

Kulturpolitikk preges ofte av diskusjonen om hva som kan defineres under begrepene profesjonalitet og kvalitet.

En måte å definere profesjonalitet på, er at noe er en persons profesjon. På kunst- og kulturfeltet kan profesjonalitet defineres gjennom kriterier som utdanning, skolegang, opplæring i fagmiljø, konsulentvurderinger, juryering, yrkesaktivitet av en viss varighet, produksjon av et visst omfang, utstillinger ved anerkjente visningssteder eller tilknytning til anerkjente institusjoner. Profesjonalitet kan også defineres i retning av å ha en kompetanse og å holde en viss kvalitet. I mange tilfeller vil det være mer hensiktsmessig å snakke om kompetente, fremfor profesjonelle, aktører.

Kvalitet er et abstrakt begrep som ikke kan defineres uten faglig forankring og dialog med kunstnerens egne mål og ambisjoner. Kunstnerisk kvalitet er en kvalitet i seg selv og måles ikke nødvendigvis etter salgbarhet eller publikumsoppslutning, selv om kommersielle verdier ikke kan sees på som bevis for det motsatte av kvalitet. Som verdensby skal Fredrikstad tørre å satse på kunst av høy kvalitet gjennom å legge til rette for det kompetente kunstfeltet, og å etablere infrastruktur som tiltrekker seg ytterligere kompetanse og rekrutterer talenter.

DISIPLINENE – STATUS FOR PRODUKSJON OG VISNING I FREDRIKSTAD

Når man snakker om kunst- og kulturfeltet, definerer man det ofte i ulike disipliner: visuell kunst, musikk, scenekunst, film, litteratur og kulturarv og –formidling, samt kreative næringer rettet mot kunst- og kulturfeltet og i krysningspunktet mellom kunst og kultur, teknologi og innovasjon.

Ifølge stortingsmeldingen *Visuell kunst* (Meld. St. 23 (2011–2012):11) omfatter feltet «maleri, fotografi, kunsthåndverk, tegning, grafikk, skulptur, video/film/dokumentar, installasjoner, stedsspesifikke- og relasjonelle uttrykk, lydkunst, performance, nettkunst, street art, graffiti, tegneserier, artists' books, bruk av uterom og offentlige rom m.m. Kunsten kan være gjenstandsbasert, men like gjerne ta form av handlinger, hendelser og situasjoner. Kunstfeltet karakteriseres også av den sentrale rollen diskusjon og kunnskapsproduksjon spiller, både som egen kunstpraksis, men også i form av seminarer

og publikasjoner». I Fredrikstad representeres de visuelle kunstartene i stor grad av selvstendig næringsdrivende kunstnere som enten arbeider alene eller inngår i fellesskap med andre. Østfold Bildende Kunstnere (ØBK) er fagorganisasjonen for profesjonelle og yrkesaktive billedkunstnere bosatt i Østfold. ØBK er sammen med Norske Kunsthåndverkere (NK Sørøst-Norge) partnere i Østfold kunstsenter (ØKS), som er et kompetansesenter for visning og formidling av samtidskunst lokalisert i Fredrikstad. Virksomheten på ØKS omfatter galleridrift, kunstprosjekter, rådgivning og veiledning angående kunst i offentlige rom, pedagogisk formidling til barn og unge, omvisninger, tilrettelegging for kunstnere, kunstnerpresentasjoner, seminarer, workshops og salg av kunst. Hovedsakelig finansieres ØKS av Fredrikstad kommune og Østfold fylkeskommune, som begge har plass i styret i ØKS.

I Fredrikstad arbeider utøvende visuelle kunstnere i atelierer som er kjøpt eller leid på det private markedet, enten alene eller i atelierfellesskap. Kunstmiljøet som holder til på Hydrogenfabrikken er et eksempel på sistnevnte. Muligheten for rekruttering er svært viktig for å ivareta og bygge opp et dynamisk og kompetent kunstmiljø i byen. Gjennom sin organisasjon SIRIUS* arbeider miljøet på Hydrogenfabrikken aktivt med rekruttering av unge til kunstfeltet. **Fredrikstad ønsker å være en verkstedby med god infrastruktur for at flere kunstnere skal ønske å etablere seg her. Det er derfor behov for flere og bedre produksjonsfasiliteter som gir langsiktige vilkår og trygge rammer rundt produksjonsstadiet.**

⁴Jf. vedtatt Handlingsplan og vedtatt kunnskapsgrunnlag for fremtidens bibliotekløsninger.

Utover galleridriften på ØKS, vises billedkunst i overlyssalen på Fredrikstad bibliotek, samt at byen har flere privatdrevne kommersielle kunstgallerier. Temporære utstillinger vises også på Fredrikstad Museum. **Det er behov for bedre visningsfasiliteter i Fredrikstad, og Fredrikstad Bystyre har vedtatt å utrede et nytt kunstgalleri⁴.**

Kommunens kunstsamling skal forvaltes på en faglig god måte. Blant annet har kommunen et ønske om å løfte kunstnerskapet til Fredrikstadkunstneren Bendik Riis.

Musikk er et mangfoldig felt, som på profesjonelt nivå omfatter både musikere, dirigenter, komponister, band, artister, låtskrivere, ensembler, kor, korps og orkestre.

Fredrikstad har anerkjente profesjonelle utøvere og miljøer innen de fleste sjangere, som arbeider både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Borg vokalensemble utgjør sammen med Borg domkor et av byens fremste miljøer for fremførelse av korverk i internasjonalt format, og samarbeider jevnlig med profesjonelle kor og orkestre fra inn- og utland.

Kommunen vil i samarbeid med byens kompetente koraktører bygge opp et profesjonalisert kormiljø i Fredrikstad. Det Norske Blåseensemble (DNBE) har tilhold i Halden, men skal være hele Østfoldregionens profesjonelle orkester.

Fredrikstad kommune vil jobbe for et enda tettere samarbeid med DNBE.

Musikkfeltet bidrar i stor grad selv til talentutvikling og rekruttering, ikke minst gjennom allmenn-kulturfeltet, som behandles mer inngående i neste kapittel. Byen har flere private opplæringsstilbud,

og fra kommunens side gis undervisning innen ulike musikksjangre til barn og unge blant annet gjennom Kulturskolen i Fredrikstad. Sammen med Den norske kirke samarbeider Kulturskolen om Egil Hovland-akademiet, som tilbyr et fordypningsprogram innenfor kirkemusikk der elevene får undervisning i klassisk sang, kor og orgel/piano.

På sikt ønsker Fredrikstad kommune å ta en rolle i utviklingen av utdanningsløpet av kirkemusikere gjennom å etablere et tettere samarbeid mellom Kulturskolen, Egil Hovland-akademiet og den høyere musikkutdanningen i Norge. Kulturhuset St. Croix tilbyr veiledning, kurs og verksteder for band, mens utviklingen av ferdigheter blant barn og unge også skjer gjennom øvelse i egen regi, i private hjem eller i noen av kommunens øvingslokaler som stilles til disposisjon for blant annet unge band. Korps øver i hovedsak på skolene i sitt nærmiljø, mens kor øver i kirker eller lokaler de leier fra kommunen eller private.

Fredrikstad kommune er i gang med en oppgradering av lokaler for å forbedre akustikken for korps, samt et prosjekt for å forenkle booking av kommunale lokaler.

Fredrikstad har tre kommunale scenetilbud for konserter av ulike sjangre og formater: bibliotekets aula er særlig egnet for akustisk musikk, mens scenene på kulturhusene Blå Grotte og St. Croix tilbyr fleksibel scenerigg, teknikk og lyd- og lysanlegg. I tillegg har Fredrikstad også et mangfold av utendørsarenaer og privatdrevne kulturhus og –scener, der blant andre Litteraturhuset Fredrikstad, Gamlebyen kulturhus, City Scene, Båthuset Scene og Teglhuset, samt byens kirker, utgjør viktige arenaer.

En mulighetsstudie av Blå Grotte og St. Croix-huset ble gjennomført i 2016, og på bakgrunn av denne skal Blå Grotte oppgraderes vesentlig slik at scene-tilbudet samsvarer med de tekniske kravene som stilles til regionale kulturscener. Også St. Croix-huset skal oppgraderes til dagens standard. Fredrikstad kommune har mottatt spillemidler til modernisering av Blå Grotte og til rehabilitering av bibliotekets aula, og skal videreføre innsatsen for å få statlig støtte til andre av byens kulturarenaer. **Fredrikstad Bystyre har vedtatt at Fredrikstad kommune skal arbeide for en fremtidig etablering av en fylkeskulturscene i Fredrikstad, som er tilrettelagt for produksjoner av nasjonal og internasjonal standard.**

Scenekunst omfatter blant annet ulike former for teater, dans, opera, nysirkus, revy, humor og stand-up og performative uttrykk, og inkluderer både utøvere og aktører som jobber med utvikling og produksjon av scenekunst.

I Fredrikstad er det profesjonelle scenekunstfeltet sterkt og mangfoldig, med en rekke skuespillere, dansere, scenografer, dramatikere, produsenter, regissører og koreografer med både nasjonalt og internasjonalt nedslagsfelt. Fredrikstad er hjemby for Akademi for scenekunst/Norwegian Theatre Academy, en internasjonalt anerkjent utdanningsinstitusjon tilknyttet Høgskolen i Østfold, som utdanner norske og utenlandske skuespillere og scenografer innen samtidsteater. I Fredrikstad holder også det internasjonale teaterensemblet Studium Actoris til, samt at byen rommer et aktivt nysirkusmiljø, et stort og levende revymiljø, og en rekke teater- og dansegrupper. Dansekunst i Østfold er en interesseorganisasjon for dansekunstnere som har tilknytning til fylket, som hovedsakelig støttes av Østfold fylkeskommune og Moss og Fredrikstad kommuner. Det øvrige frie scenekunstfeltet er i stor grad uorganisert, men har under utvikling et scenekunstråd som skal jobbe for å samordne og styrke feltets vilkår og utviklingsmuligheter. Østfold fylkeskommune har vedtatt at det skal etableres et regionteater med statlig anerkjennelse i Østfold. **Både fylkeskommunen og kommunen arbeider for at teateret lokaliseres i Fredrikstad.** Fredrikstad er i dag vertskap for fylkets regionale teater, og ser en styrking av scenekunstmiljøet i byen som en naturlig utvikling.

Opera Østfold i Halden er fylkets distriktsopera, og tilbyr utendørsoppsetninger til hele Østfolds befolkning og knytter til seg utøvere og frivillige til oppsetningene sine. **Det er et ønske om å styrke forbindelsene mellom Opera Østfold og Fredrikstads profesjonelle kunst- og kulturfelt.**

Rekruttering og opplæring til scenekunstfeltet i Fredrikstad skjer i hovedsak gjennom barne- og

ungdomsteater, der det privatdrevne Sceneteppet er et viktig ressurscenter, samt gjennom danseskoler, kurs i offentlig og privat regi, og Kulturskolen i Fredrikstad som tilbyr undervisning i både dans og nysirkus.

Produksjon av scenekunst skjer i ulike faser, fra utvikling av konsept, manus, regi/koreografi til innøving og endelig fremvisning. Scenekunstfeltet benytter seg i hovedsak av de samme scenene og arenaene til innøving og fremvisning som musikkfeltet, i tillegg til black box-scenene på Høgskolen i Østfold og K60. **Et regionteater og en fylkesscene vil være av stor betydning for Fredrikstad som kulturby, da dette vil kunne bidra til mindre kunstnerlekkasje fra byen, samt stimulere og gi grunnlag for scenekunstrettede næringer.** Foruten større populærkulturelle produksjoner, er det særlig uttrykksformer som ballett, nysirkus og opera som vil kunne dra nytte av en fremtidig fylkeskulturscene, da ingen av dagens scenetilbud i Fredrikstad har arealer nok til orkestergrav, snorloft og sidescener, som er nødvendig for at omfattende produksjoner skal kunne settes opp.

Film er en kollektiv uttrykksform som involverer både skuespillere, regissører, manusforfattere, fotografer, klippere, lydteknikere og mange flere, samt at det innen animasjonsfilm arbeider folk med animasjon, illustrasjon, multimedier, grafikk og mye mer.

E6 Østfold Medieverksted er kompetanse- og ressurscenteret innen skoling og bruk av film, animasjon og digitale medier for nye region Viken, og retter seg spesielt mot barn og unge. E6 Østfold Medieverksted er en egen avdeling ved Kulturskolen i Fredrikstad, og finansieres i samarbeid med Østfold fylkeskommune. Fredrikstad har flere filmskapermiljøer i byen, og er en foretrukket arena for film- og TV-produksjon. I Fredrikstad finnes også et levende miljø for formidling av film, representert blant annet gjennom flere årlige filmfestivaler, som den internasjonale dokumentarfilmfestivalen Nordic Docs, Fredrikstad Animation Festival, Fredrikstad Sci-Fi Festival, Polske filmdager, og filmklubber og arrangementer som Filmprek og Bakgaardsfilm. **Fredrikstad ønsker å bygge opp under filmmiljøet gjennom etablering av et filmfond, slik at Fredrikstad kan være et nav for filmproduksjon og -visning.** Ved store filmpremierer arrangerer Fredrikstad Kino store premiefester og eventer. **Fredrikstad Kino er kommunalt drevet, og det er vedtatt at kommunen skal vurdere en mulig utvidelse av kinoen for å kunne tilby et oppdatert kinotilbud med rom for både kommersiell og smalere programmering.** I tillegg er et alternativt filmtilbud for ungdom etablert som del av kommunens fritidsordning.

Litteraturfeltet omfatter både forfattere, journalister, skribenter, kåsører, redaktører, oversettere og andre som skriver og formidler både skjønnlitteratur, kåserier, lyrikk, prosa, tegneserier og grafiske romaner.

I Fredrikstad finnes et mangfoldig litteraturfelt, med mange aktive forfattere, lyrikere og skribenter. Det er ingen skriveskoler eller forfatterutdanning i Fredrikstad, men Høgskolen i Østfold tilbyr studieprogram innen internasjonal kommunikasjon og samfunn, språk og kultur, og på Fredrikstad bibliotek arrangeres det tekstverksteder for ungdom. DOK-festivalen retter seg mot både lokalbefolkningen og den nasjonale og internasjonale mediebransjen, og setter fokus på dagsaktuell journalistikk i verdensklasse. **Fredrikstad kommune skal jobbe for å gi et tilbud innen skrivekunstopplæring, eventuelt i samarbeid med omkringliggende kommuner.**

Det er blitt stadig mer attraktivt å delta i fellesopplevelser rundt litteratur og forfatterskap. I Fredrikstad er det populært å delta i leseselskaper, og det arrangeres festivaler som Ord i Grenseland, forfattermøter, debatter, høytlesninger og folkeopplysende arrangementer om ulike tema. **Både Fredrikstad bibliotek, Litteraturhuset Fredrikstad og Den Gamle Bokbyen er viktige arenaer for formidling og tilgjengeliggjøring av litteratur, filosofi, samfunnsdebatt og skrivekunst.**

Kulturarv- og formidling som fagfelt ivaretas av det offentlige, museer, bibliotek, arkiv, kirker, historielag, frivillige, lag, foreninger og institusjoner. Fredrikstad kommune har under utarbeidelse en kommunedelplan for kulturminnefeltet.

Kommunen, fylkeskommunen og Riksantikvaren har et særskilt ansvar for å ivareta og forvalte den verneverdige kulturarven vår. Fredrikstad har et stort antall fornminner, som skjøttes gjennom en avtale med Østfold fylkeskommune. Kommunen samarbeider med fylkeskommunen om formidling av kulturarven gjennom Den kulturelle skolesekken. Fredrikstad bibliotek spiller en viktig rolle i arkivering og ivaretagelse av lokalhistorisk materiale, bilder, film og musikk. I tillegg har Fredrikstad, som en av 18 norske bykommuner, en byantikvar som har funksjon som kommunal fagrådgiver for ivaretagelse og formidling av byens kulturarv.

Fredrikstad Museum, som er en avdeling i Østfold-museene, har et særlig ansvar for forvaltning og formidling av Fredrikstads kulturminner og kulturarv, og bidrar til utvikling av Gamlebyen, Kongsten fort og Elingaard herregård som besøksdestinasjoner.

Fredrikstad kommune ønsker et enda tettere samarbeid med Fredrikstad Museum, for å få økt fokus både på formidling av byens kulturarv og på museet som aktør i en strategisk utvikling av opplevelsesnæringen. Lokale kulturaktører, foreninger og historikere fungerer som historiefortellere og formidlere, og utfører dugnadsinnsats for å holde kulturminnene vedlike. Reiselivsnæringen bidrar til å utvikle Fredrikstad som turistdestinasjon med utgangspunkt i byens kulturarv. Kommunen samarbeider med Hvaler kommune og Fortidsminneforeningen på Hvaler om utvikling av opplevelsesnæringen i tilknytning til Ytre Hvaler nasjonalpark. Plus-skolen, Maritime Center AS og de kulturbaserte næringene bidrar til aktivitet og virksomhet og holder tradisjonshåndverk i live.

UTVIKLINGSMULIGHETER FOR FELTET

Arbeidshverdagen innenfor mange av disiplinene på feltet foregår i stor grad isolert. Særlig gjelder dette i prosjektutviklingsfasen. I arbeidet med denne planen har det kommet frem at mange aktører som arbeider innenfor samme felt ikke kjenner til hverandre.

Fredrikstad kommune har tro på at å samle miljøene og utveksle kompetanse og erfaring er viktig for å bygge sterke fagfelt innenfor og på tvers av de ulike kunst- og kulturfagene, og ønsker å stimulere til samarbeid og etablering av møteplasser og arbeidsfellesskap der det er naturlig.

Fredrikstad kommune har i en årrekke hatt en arrangementstilskudds- og driftstilskuddsordning, der midlene er blitt fordelt mellom et stadig økende antall søkere fra både det frie profesjonelle og det allmennkulturelle feltet. **Som ledd i den strategiske kulturpolitikken Fredrikstad kommune legger opp til gjennom denne planen, åpner kommunen for en omstrukturering av støtteordningene og**

eventuelt etablering av flere støtteordninger, der profesjonalitet og kvalitet og utviklingen av kunst- og kulturfeltet vil prioriteres. Blant annet kan kommunen gjennom Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken i større grad bidra til å stimulere det profesjonelle miljøet lokalt.

Et sentralt argument for denne kulturpolitikken er at en styrking av de profesjonelle miljøene vil gagne allmennkulturen, samt at også andre kreative næringer vil få økt vekstpotensial når de inngår som del av større kompetansemiljøer. **Fredrikstad vil i større grad kunne dyrke frem en infrastruktur som gjør byen egnet for etablering av statlige og fylkeskommunale institusjoner og arbeidsplasser og statlig finansierte klynger eller fagmiljøer. Dette vil gi ringvirkninger som igjen vil styrke utviklingen av hele byens kunst- og kulturfelt.**

BRANSJEUTVIKLING INNEN KULTURSEKTOREN OG DE KREATIVE NÆRINGENE

Kreativ næring er en samlebetegnelse på en rekke bransjer: utøvende virksomhet (herunder scenekunst, orkester, opera og ballett/dans), visuell virksomhet (herunder kunst, design, museum og kulturarv), arkitektur, film, musikk, aviser, magasiner, bøker, dataspill, reklame og eventer, TV og radio, samt utdanning, forskning og undervisning (innenfor kreative fagfelt)⁵. I tillegg finnes en mengde virksomheter tilknyttet det kreative næringsfeltet, som utøver støttefunksjoner som eksempelvis distribusjon, markedsføring, formidling og salg. Store deler av opplevelses- og reiselivsnæringen som jobber med destinasjonsutvikling er også del av det kreative næringsfeltet.

Kreativ næring i Fredrikstad består av virksomheter innen de fleste av de kreative bransjene, og er representert av både enkeltstående aktører, bedrifter, klynger og fellesskap.

Høsten 2017 iverksatte regjeringen en nasjonal satsing på kulturell og kreativ næring, som blant annet hadde som formål å styrke kunnskapen om potensialet for verdiskaping i kunst og kreativ næring. Fredrikstad kommune har over lengre tid arbeidet målrettet med utvikling av kreativ næring, blant annet rettet mot å støtte nettverks- og klyngebygging. Blant andre Blender Collective, en sammenslutning av mer enn 60 kreative bedrifter, er resultat av dette arbeidet. **Kommunen har tro på potensialet og ringvirkningene kreative næringer har, og vil videreføre sin innsats med å støtte opp under dette feltet.**

Elveløpene, som forbinder Fredrikstads bydeler med hverandre og med skjærgården og Hvaler, har dype kulturhistoriske røtter i Fredrikstadsamfunnet som ferdselsåre og forbindelsesledd med omverdenen. Elva har stort potensiale for en opplevelsesnæring som kombinerer formidling av kulturarv og natur- og friluftsområder. **Gamlebyen, Isegran og Kongsten fort er betydningsfulle og anerkjente kulturminnesteder i Fredrikstad, og er under stadig videreutvikling både som destinasjoner og som attraktive lokasjoner for kreative næringer, med særlig fokus på opplevelser og håndverkstradisjoner.** Fredrikstad har et sterkt kulturminnefaglig miljø, både innen bygningsvern og båtbygging og maritime tradisjonshåndverk. Blant annet er fagmiljøet knyttet til Plus-skolen internasjonalt anerkjent for tradisjonshåndverk, kunsthåndverk og design. **Fredrikstad er utpekt som mulig lokasjon for etablering av et nytt nasjonalt fartøyvernssenter, og jobber for**

oppbygging av et bygningsvernssenter med særskilt kompetanse på byens særegne bygningsarv, eventuelt også med særkompetanse innen kirkebygg.

Fredrikstad kommune har tro på at å støtte og legge til rette for klynger og fellesskap er et viktig steg for å bygge et sterkt, profesjonelt kunst- og kulturfelt. Formålet med dette grepet er å styrke den kreative verdikjeden, der særlig kunstnere og mindre aktører ofte har behov for støtte i å fremme egne interesser i offentligheten. **Ved å styrke bransjestrukturene, selve apparatet mellom utøvere, institusjoner og publikum, genererer man aktivitet, bidrar til regionens næringsutvikling og tiltrekker seg kompetanse og kreative krefter.** I tillegg får utøvere mulighet til å bruke mindre ressurser på å gjennomføre tunge prosesser på egenhånd og hente ut større inntekter. Det forutsetter imidlertid tverrfaglig samarbeid, fleksibilitet og villighet til å dele erfaringer og distribuere arbeidsoppgaver for å oppnå vekst og økt verdiskaping.

KULTURFELTETS INNOVASJON OG TEKNOLOGI

Smart Fredrikstad-programmet ble lansert sommeren 2017, og Bystyret i Fredrikstad har vedtatt en Smart Fredrikstad-strategi som er under implementering. Strategien har utgangspunkt i ventede endringer i demografi, økonomisk vekst, produksjons- og handelsmønstre, teknologiske fremskritt, forringelse av økosystemer og klimaendringer, og slår fast at Fredrikstad kommune skal være en betydelig motor for utvikling av regionens næringsliv og smarte byer og samfunn, med fokus på det grønne skiftet.

Innovasjonsstrategien slår fast at Fredrikstad skal være en smidig by som arbeider med kontinuerlig forbedring. **Digitaliseringen medfører endrede forutsetninger for kulturfeltet, og Fredrikstad kommune skal følge med på utviklingen og tilpasse sine tilbud og satsinger til innovasjonen på feltet.** Den digitale revolusjonen vil endre både offentlig og privat sektor med tanke på hvordan vi bruker ny teknologi, samhandler med brukere og andre offentlige instanser, academia, næringsliv og organisasjoner, og hvordan innbyggere involveres i kommunens prosesser. Fredrikstad kommune vil blant annet samarbeide med innovasjonsmiljøet på Høgskolen i Østfold om kartlegging av bruksmønstre for å tilpasse publikumsrettede tilbud og løsninger. Kommunen har et særlig fokus på publikumsutvikling, som det profesjonelle kunst- og kulturlivet i stadig større grad vil måtte rette sin virksomhet inn mot. Det private næringslivet innenfor både

⁵Jf. rapporten *Kreativ næring i Norge 2008-2014*, BI: Centre for Creative Industries, 2016.

tradisjonelle og kreative næringer står sentralt i utviklingen av innovative løsninger og ny teknologi som kommer kulturfeltet og kommunen til gode, og gjør det mulig å utnytte ressurser bedre og mer effektivt.

Kulturfeltet er innovativt anlagt og søker stadig etter ny teknologi og nye løsninger. **Fredrikstad kommune skal derfor ligge langt fremme i møte med mulighetene ny teknologi kan gi kunst- og kulturfeltet.** Sentrale elementer i byens Smart Fredrikstad-strategi er teknologi som del av den kunstneriske prosessen og produksjonen og digital teknologi i infrastruktur- og kunstprosjekter i offentlige rom. I tillegg skal Fredrikstad ha fokus på nye digitale arenaer for kommunikasjon og formidling, som gjør kunst og kultur tilgjengelig for nye publikumsgrupper, samt publikumsinvolvering og digital kompetanseøkning for befolkningen. Samtidig finnes det noen potensielt utfordrende sider ved den teknologiske utviklingen, som kommunen skal være bevisst på. Den økte tilgjengeligheten av uttrykk og tilbud og nye brukermønstre kan blant annet medføre bortfall av inntektsgrunnlag for kunstnere.

INTERNASJONAL KONTAKT OG KULTURENS SAMFUNNSOPPDRAG

Fredrikstad har gjennom mange hundre år vært et viktig bindeledd mellom Norge og utlandet via forsvar og sjøfart, og fortsatt er internasjonal kontakt en bærebjelke i byens næringsliv så vel som kulturliv. Den internasjonale kontakten gir økt kompetanse, innflytelse og inspirasjon, nye arenaer og viktige perspektiv i byens kunst- og kulturliv. Studium Actoris og Akademi for Scenekunst/Norwegian Theatre Academy er blant kulturaktørene og –institusjonene i Fredrikstad som sørger for utstrakt internasjonal kontakt, erfaringsutveksling og kompetanseheving.

Tradisjonelt har kulturfeltet spilt en viktig rolle i nasjons- og samfunnsbyggingen. Særlig har dette vært knyttet til folkeopplysning og identitet. Fortsatt er kulturfeltet en av hjørnesteinene i samfunnsbyggingen, og skal fremme mangfold og inkludering, og ivareta ytringsfrihet og demokratiske prinsipper.

I skjæringspunktet mellom kunst, politikk og ytringsfrihet finnes imidlertid en risikosone, som særlig verdens forfulgte kunstnere vitner om. ICORN – The International Cities of Refuge Network arbeider for å beskytte og promotere forfulgte kunstnere over hele verden, og flere norske byer er etablert som ICORN-medlemsbyer. **Fredrikstad kommune støtter arbeidet som gjøres for å gi trygghet til kunstnere som risikerer livet for å ytre meningene sine. Som forkjemper for ytringsfrihet og demokrati ønsker Fredrikstad å arbeide for å inngå i det verdensomspennende ICORN-nettverket.**

Kulturskolen i Fredrikstad har et særskilt internasjonalt program rettet mot kulturutveksling med Mosambik, hvor norske elever mellom 18 og 25 år kan delta i et ettårig utvekslingsprogram ved partnerinstitusjonen Associação Cultural MoNo i Maputo, mens elever fra Mosambik kan komme til Fredrikstad på tilsvarende kulturutveksling. Sentralt i ordningen står utviklingen av interesser og ferdigheter innenfor kulturfag. Prosjektet jobber sammen med grunnskolen gjennom Den kulturelle skolesekken.

Fredrikstad kommune er aktiv partner i en rekke EU-prosjekter, hvor byen knytter kontakter og innhenter inspirasjon fra omverdenen. Særlig satser kommunen på prosjekter som bidrar til attraksjonsutvikling og som stimulerer de kreative næringene. **Fredrikstad kommune vurderer også i samarbeid med Den norske kirke å utvikle Egil Hovland-akademiet som EU-prosjekt, for å knytte kontakter med kormiljøet for eksempel i Gøteborg, Berlin og Leipzig.**

Fredrikstad har gjennom Sparebankstiftelsens prosjekt «Skulpturstopp» fått verket «I min tro, i mitt håp, i min kjærlighet» av Jaume Plensa. Gjentatte ganger preger The Tall Ships Races Fredrikstads bybilde. **Som ledd i Fredrikstads satsing på å fremme internasjonal kontakt, skal kommunen regelmessig fremme «Kulturetatens Verdensprosjekt», som skal bidra til både å sette lokale aktører i kontakt og samarbeid med internasjonale miljøer, og sørge for at internasjonal kompetanse og oppmerksomhet rettes mot Fredrikstad.**

**STRATEGIENE FOR INNSATSOMRÅDE 1: DET PROFESJONELLE
KUNST- OG KULTURFELTET I FREDRIKSTAD:**

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad skal være en attraktiv by å etablere seg i for profesjonelle kunst- og kulturaktører, med gode produksjons- og visningsmuligheter for kunst og kultur av høy kvalitet.	• Etablere og videreutvikle kommunale tilskuddsordninger som prioriterer kvalitet og profesjonalitet. • Etablere en arbeidssstipendordning for kunstnere, gjerne i samarbeid med Sarpsborg kommune eller andre nærliggende kommuner. • Gjennomføre tiltak som hever aktørers kompetanse om søknadsskriving og støtteordninger. • Samarbeide med kunst- og kulturfeltet om å utvikle gode atelierløsninger, produksjonsfellesskap, øvings- og visningslokaler. • Støtte opp om etablering av kunstnerdrevne gallerier og visningssteder. • Støtte opp om og samarbeide med kunst- og kulturfeltet om kunstnerinitierte tiltak, fagseminarer og konferanser. • Stimulere til større grad av kompetanseutveksling og samarbeid både kulturaktører imellom og mellom kommuner innad i regionen. • Gjennomføre tiltak som hever kvaliteten på scenetilbudet Blå Grotte og St. Croix-huset. • Sammen med Østfold fylkeskommune, etablere et frittstående regionteater og et ressurscenter for scenekunst lokalisert i Fredrikstad. • Samarbeide med Den norske kirke om utvikling av kirken som en av byens profesjonelle kulturleverandører og kulturarenaer.
Fredrikstad skal formidle kulturarven på en måte som aktualiserer og tilgjengeliggjør den i tråd med ambisjonen om å styrke byens opplevelsesnæring.	• Videreutvikle Gamlebyen, Kongsten fort, Isegran og Elingaard herregård som kulturarenaer med fokus på opplevelseskultur og historieformidling. • Jobbe for etablering av fartøyvernssenter og bygningsvernssenter i Fredrikstad, i samarbeid med relevante fag- og interesse miljøer. • Bidra til at formidling av kulturarven kan danne grunnlag for ny næring. • Samarbeide med Den norske kirke om formidling og bevaring av kirkene i Fredrikstad. • Samarbeide med Fredrikstad Museum om aktuelle formidlingstiltak som styrker Fredrikstads opplevelsesnæring. • Forvalte og styrke kommunens kulturminnefond og på den måten bidra til at kommunens innbyggere ivaretar privateide faste kulturminner og fartøy.

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad skal hevde seg regionalt og nasjonalt som kulturby, med sterke og kompetente fagmiljøer og god infrastruktur.	• Arbeide for etablering av statlige arbeidsplasser og statlig finansierte institusjoner og klynger innenfor kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad, som kommer både Fredrikstad og regionen for øvrig til gode. • Styrke Østfold kunstsenter sin rolle både lokalt og regionalt som ressurs- og kompetansesenter for kunstfeltet. • Utrede etablering av et bygalleri. • Løfte kunstnerskapet til Bendik Riis. • Arbeide for etablering av en fylkeskulturscene og/eller scene med landsdelsfunksjoner i Fredrikstad. • Bidra til at mer økonomisk støtte fra fylkeskommune og stat tildeles det frie profesjonelle kunst- og kulturfeltet i Fredrikstad. • Bidra til at flere spillemidler tildeles kulturbygg og arenaer i Fredrikstad for å understøtte det profesjonelle kunst- og kulturfeltet. • Sikre Studium Actoris som statlig finansiert teater. • Videreutvikle fora og arenaer for festivalutvikling. • Styrke forbindelsene til Det Norske Blåseensemble og Opera Østfold, samt bidra til å styrke institusjonenes posisjon regionalt og nasjonalt. • I samarbeid med byens kompetente koraktører, bygge opp et profesjonalisert kormiljø i Fredrikstad.
Fredrikstad skal ha et profesjonelt og høyt kvalifisert miljø innen kreativ næring, hvor både private og offentlige kulturbaserte virksomheter og fagmiljøer innenfor kultursektoren ønsker å etablere seg.	• Legge til rette for fremvekst av kulturbaserte næringer og klynger i samarbeid med næringsliv, organisasjoner og eventuelt andre kommuner i regionen. • Koordinere og legge til rette for at kompetansemiljøene har tilgang til relevant forskning, eksisterende kunnskap og kontaktlinjer til andre aktører. • Involvere kreativ næring i utviklingen av Fredrikstad som destinasjon. • Tilrettelegge for utviklingsprosjekter som tar i bruk elva og sjøveien mot Hvaler og skjærgården utenfor Fredrikstad. • Være en pådriver for samarbeidsprosjekter og -fora og legge til rette for et vekstsenter for kreative næringer, som fokuserer på økt innovasjonskraft og kunstformidling, som kan oppnå regional status med statlig støtte for klynger innen kreative næringer. • Ta en ledende regional posisjon med aktiv deltakelse i interregionale prosjekter og programmer på tvers av kompetansemiljøer i samarbeid med det lokale kreative næringsmiljøet. • Videreutvikle Isegran som maritim nærings- og opplevelsespark, og som utendørs kulturarena. • Legge til rette for forpliktende samarbeidsavtaler som gagnar Fredrikstad i utviklingen av Fredrikstad som opplevelses- og kulturnæringscenter.

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad skal være en innovativ by og ta i bruk nye teknologiske muligheter og finne bærekraftige løsninger for å tilpasse oss det grønne skiftet og den digitale revolusjonen.	• Utvikle digitale løsninger for administrasjon, booking og formidling av byens kulturtilbud. • Utvikle støtte- og veiledningsordninger rettet mot kunst- og kulturfeltet, for å legge til rette for bruk av ny teknologi på kunst- og kulturfeltet. • Bruke Fredrikstads flaggskiparrangementer som synlige piloter i uttesting av moderne teknologi og smarte løsninger i byrom. • Være en foregangskommune med byromsutvikling fundert på estetisk, funksjonell og teknologibasert kunst. • Samarbeide med næringsliv og innovasjonsmiljøet på Høgskolen i Østfold om utvikling og benyttelse av kunst- og kulturettert teknologi. • Kartlegge, tilgjengeliggjøre og nyttiggjøre data som kulturtjenestene besitter og bidra til publikumsutvikling i samarbeid med kunst- og kulturaktørene. • Ta i bruk digitale løsninger for å formidle Fredrikstads kunstsamling. • Digitalisere større deler av Fredrikstads kulturhistorie, musikk- og bildesamling for å gjøre denne tilgjengelig for publikum.
Fredrikstad skal styrke sin internasjonale kontakt for å få økt kompetanse, innflytelse og inspirasjon, nye arenaer og viktige perspektiv i byens kunst- og kulturliv.	• Styrke kultursamarbeidet med internasjonale institusjoner og aktører. • Delta i flere EU- og internasjonale prosjekter for kulturutvikling og –utveksling. • Utvikle Egil Hovland-akademiet som EU-prosjekt i samarbeid med Den norske kirke, for å knytte kontakter og etablere samarbeid med korskoler ute i Europa, f.eks. i Gøteborg, Berlin og Leipzig. • Etablere Fredrikstad som friby for forfulgte kunstnere, eventuelt i samarbeid med Sarpsborg eller andre nærliggende kommuner. • Etablere «Kulturetatens Verdensprosjekt», som skal bidra til kontakt og samarbeid mellom lokale og internasjonale miljøer og sørge for at internasjonal kompetanse og oppmerksomhet rettes mot Fredrikstad.

Innsatsområde 2: Kultur for alle

Mål 2: Alle i Fredrikstad skal kunne delta i, skape og oppleve kunst og kultur som inkluderer, engasjerer og gir meningsfulle liv.

ALLMENNKULTUREN – STATUS OG UTVIKLING AV FELTET I FREDRIKSTAD

Tilgang til et mangfoldig kulturliv, hvor man som utøver eller publikum kan delta i eller oppleve et bredt spekter av kulturuttrykk, og kunne benytte seg av fleksible arenaer med god tilgjengelighet, er sentralt i det som oppleves som en god hjemby. Selve mangfoldet og tilgjengeligheten er også grunnleggende for samfunn som ønsker å fremme ytringsfrihet, inkludering, ytringsmulighet og toleranse. **Fredrikstad kommune skal jobbe for å sikre representativitet for Fredrikstads befolkning både blant utøvere og tilskuere i kulturlivet. Kulturhus og -arenaer skal være åpne og tilgjengelige for alle, i tråd med likestillings- og diskrimineringsloven og FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne.**

Fredrikstad har et rikt og aktivt lag- og foreningsliv innenfor de fleste grener av allmennkulturfeltet. Utstrakt kulturaktivitet bidrar til å bygge kompetanse og rekruttere talenter og nye krefter til det profesjonelle kunst- og kulturfeltet. I stor grad er allmennkulturen uorganisert, men Fredrikstad Musikkråd er et musikkpolitisk interesseorgan som samler og fremmer interessene for byens amatørkor og -korps.

Det mangfoldige allmennkulturfeltet har ulike behov for å kunne utvikle seg, og ofte er frivillighet og innsats fra ildsjeler avgjørende. Kommunen står ansvarlig for å drive flere av byens kulturinstitusjoner og -virksomheter, og skal sørge for en infrastruktur der det er god balanse mellom private og offentlig finansierte kulturtilbud som kommer byens befolkning til gode. Lokaler for produksjon og visning leies i det private markedet, finansiert gjennom

medlemskontingent og dugnadsinntekter. Lag og foreninger for barn og unge har anledning til å motta driftsstøtte fra kommunen. **Kommunen jobber for å gjøre skoler og andre kommunale lokaler enklere tilgjengelig som arenaer for øving og visning, og skal gjennomføre akustikkforbedrende tiltak for å bedre lokalenes egnethet.** Byens kulturarenaer skal være gode møteplasser og arenaer for både organisert og egendefinert aktivitet.

Tradisjonelt har kommunen støttet frivillige lag og foreningers kulturaktivitet gjennom kommunale arrangementstilskuddsordninger. De senere årene har søknadsmengden økt betydelig, og over tid har man sett en utvikling der søkere ikke får tilstrekkelig støtte til å kunne gjennomføre sine tiltak. Dermed tvinges det frem en strengere prioritering blant søknadene, og kulturaktører må i større grad enn tidligere skaffe finansiering fra andre kilder enn de kommunale støtteordningene. Den strategiske kulturpolitikken Fredrikstad kommune legger opp til i denne planen, for å stimulere til en utvikling av kulturfeltet, åpner for en omstrukturering av støtteordningene og prioritering av profesjonalitet og kvalitet. Fredrikstad kommune har tro på at ved i større grad å støtte kvalitetsproduksjoner og kompetansemiljøer vil feltet som helhet utvikles i en retning som vil gi økt aktivitet, kompetanse og muligheter som også vil gagne allmennkulturen, der hele byens kulturliv vil kunne være ressurser og skape rom for hverandre. Ved å legge til rette for allmennkulturens muligheter for egenskap kulturan vil feltet utvikle seg på egne vilkår, samtidig som særskilte kvalitetsprosjekter kan løftes frem. **Gjennom utvikling, tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av infrastruktur og arenaer for kulturaktivitet, vil Fredrikstad kommune bidra til å støtte utviklingsmulighetene for allmennkulturfeltet.**

Ved å vektlegge kvalitet i tilskuddsordningene og bygge et sterkt kompetansemiljø i byen, ønsker Fredrikstad kommune at gjensidig inspirasjon, samarbeid og stimuli mellom det profesjonelle feltet og allmennkulturen belønnes og kan bidra til å styrke Fredrikstad som kulturbby.

DEN KULTURELLE GRUNNMUREN

Den reviderte folkebibliotekloven (2014) har utvidet folkebibliotekenes samfunnsoppdrag og redefinert deres rolle og posisjon. På nasjonalt plan er bibliotekene godt besøkt og er mer aktuelle enn noen gang. I Fredrikstad skal biblioteket være en sentral aktør i Fredrikstads kulturliv og en arena som bidrar aktivt i samfunnsdebatten. Fredrikstad ønsker at biblioteket skal ha god tilgjengelighet og åpningstider som svarer til folks behov og forventninger, og være et moderne, inviterende og attraktivt tilbud for alle Fredrikstads innbyggere. **Fredrikstad Bystyre har vedtatt igangsetting av en utredning av «Fremtidsbiblioteket i Fredrikstad», der både lokaler, tilgjengelighet, tilbud og organisering i tilknytning til andre offentlige tjenestetilbud er aktuelle temaer.**

Kulturhusene Blå Grotte og St. Croix skal gi befolkningen et bredt spekter av gode kulturopplevelser og mulighet til å møtes, oppleve, initiere og utøve kunst og kultur på godt egnede kulturarenaer. Dialog, samspill, samarbeid og nettverksbygging med ulike kunst- og kulturutøvere, brukergrupper og andre kulturarenaer er sentrale verdier for St. Croix-huset, som også skal ha et spesielt fokus på å stimulere og synliggjøre barn og unges egne kulturuttrykk. Blå Grotte skal mer enn å være et utleiehus, vektlegge en programmering som bidrar til å presentere produksjoner som har vanskelig for å få visningstid på andre arenaer. **Blå Grotte skal gjennomgå en større modernisering, og St. Croix-huset er også anbefalt utbedret og modernisert.**

Fredrikstad Kino skal ha et filmtilbud som spenner bredt, og kinoen skal være en arena for filmrettede festivaler og arrangementer der også kinoen er samarbeidspartner. Dette skiller Fredrikstad Kino fra andre kinoer. Kinoen er også en viktig faktor for et attraktivt og urbant sentrum. **Det er vedtatt å igangsette en utredning som ser på mulighetene for å øke kinoens kapasitet grunnet økt filmtilgang, gode besøkstall og en ventet befolkningsvekst.**

Kulturskolen skal være en mangfoldsskole, og tilbudet skal vektlegge faglig utvikling, være fremtidsrettet og nyskapende, og bidra til at byens borgere både kan utfolde seg i skapende aktivitet og tilegne seg fremtidens ettertraktede kompetanse. Kulturskolen i Fredrikstad skal ivareta både bredde og fordypning, og ha tilbud innenfor alle tre programområder;

breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram. Samtidig legger statlige føringer vekt på at kommunene fremover må legge til rette for et mer forpliktende samarbeid mellom kulturskole, grunnskole og Den kulturelle skolesekken (DKS). Norsk kulturskoleråds målsetting er «kulturskole for alle». For Kulturskolen i Fredrikstad betyr dette en større bevissthet rundt det å bryte ned barrierer for deltakelse. **Særlig tre fokusområder må ivaretas; nivåer på egenbetaling, Kulturskolens innhold og tilbud, og lokalisering av undervisningen.**

Fritid i Fredrikstad (tidligere Fritidsklubbene) utgjør kommunens fritidstilbud for alle barn og unge mellom 9 og 18 år. Tilbudet skal være gratis, rusfritt og religiøst nøytralt. De yngste skal ha sitt tilbud i nærheten av bostedet. Virksomhetens ansvarsområde skal i større grad samordnes med andre tjenestetilbud og inngå som en vesentlig del av et helhetlig oppveksttilbud. Eksempelvis har Fritid i Fredrikstad utviklet et filmtilbud for ungdom i samarbeid med Fredrikstad Kino. **Det bør i fremtiden skje en dreining mot færre, men mer attraktive tilbud, med fokus på et spennende innhold og et bredere nedslagsfelt.**

For samtlige av Fredrikstad kommunes tjenester innenfor den kulturelle grunnmuren gjelder det samme som på de fleste andre samfunnsfelt; at man ikke vet hvordan fremtiden vil bli. Mye avhenger av ukjente faktorer, som brukernes fremtidige interesser og bruksmønstre, økonomiske og digitale forutsetninger. **Fredrikstad kommune skal sørge for at tilbudet som gis til byens barn og unge alltid er relevant og attraktivt uavhengig av organisering og sektorinndeling, der en fremtidig samordning av tjenester og løsere organisasjonsstruktur som tillater fleksibel og egendefinert bruk er en mulighet.**

I tillegg til kommunens egne tilbud, spiller institusjoner som Fredrikstad Museum og Den norske kirke viktige roller i kompletteringen av den kulturelle grunnmuren i Fredrikstad.

Kommunen vil jobbe for et godt samarbeid om å styrke også den ikke-kommunale delen av byens kulturelle grunnmur.

ØVRIGE TJENESTER OG TILBUD

Kommunens øvrige tjenester og tilbud skal sørge for at barn og unges kreativitet og skaperkraft ivaretas og stimuleres. Kommunen skal bistå med egne arrangementer og aktiviteter slik som Ung Kultur Møtes (UKM), Barnas verdensdager, og den årlige Kulturkonfirmasjonen. Kommunen skal ta et større eierskap for Barnas verdensdager og videreutvikle prosjektet som en helårlig interkulturell arena for byens minste barn. Kommunen skal også å videreutvikle Den kulturelle skolesekken i tett samarbeid

med utdannings- og oppvekstsektoren, der treparts-samarbeidet mellom DKS, kulturskole og grunnskole styrkes, i tråd med statens føringer og arbeid gjennom Kulturtanken. Fredrikstad kommune ønsker å overta ordningen fra fylkeskommunen, og bli en såkalt direktekommune, slik det allerede er praksis for i de større byene. Et samarbeid med Sarpsborg eller andre nærliggende kommuner er aktuelt for å administrere ordningen optimalt, og få en større bredde og nedslagsfelt for både målgruppen og de profesjonelle aktørene. Dette vil tillate større grad av egen programmering, der Fredrikstad kommune kan satse på å vekke interesse og generere oppdrag for lokale aktører. Den kulturelle spaserstokken er et kvalitetstilbud for eldre og andre som ikke har mulighet til selv å oppsøke kulturarrangementer, og skal utvikles for stadig å sørge for et aktuelt tilbud. **Både Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken skal bidra til å understøtte og stimulere det kompetente kulturlivet lokalt, og gi et kvalitetsrikt tilbud til skoleelever og eldre.**

Kommunen skal oppfylle sin lovpålagte plikt til å legge til rette for kulturtilbud for befolkningen. For å tilpasse kommunens kulturtilbud til forutsetningene om mer effektiv ressursutnyttelse, legger Fredrikstad kommune opp til et kulturtilbud som i fremtiden er sentrert rundt samordning av tjenester, der de tradisjonelle skillene mellom tjenesteområder i større grad er visket ut, og hvor kulturtjenestene også inngår som del av planleggingen ved utforming av andre formålsbygg som skoler, lokalsamfunnshus og helsebygg. Kommunens kulturtjenester skal utformes i tett dialog med brukere og publikum, og med lokalt og regionalt kulturliv. Samarbeid med stat og fylke er også viktig, blant annet gjennom å kunne søke om statlig utviklingsstøtte, gjennom regionalt samarbeid og gjennom å søke om spillemidler til kulturbygg og arenaer. **Kommunen skal ha som mål å øke andelen spillemidler for kulturbygg til Fredrikstad, samt ha et større fokus også på utendørsarenaer.**

I arbeidet med å fremme de kommunale kulturtjenestene må det også legges mer vekt på omdømmebygging, posisjonering og strategisk markedsføring av tjenestene. Kompetansehevende tiltak for å bedre ferdighetene rundt kommunikasjon skal derfor gjennomføres.

STRATEGIENE FOR INNSATSOMRÅDE 2: KULTUR FOR ALLE:

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstads befolkning skal ha tilgang til et mangfoldig kulturliv, hvor man kan utfolde seg i et bredt utvalg av tilgjengelige tilbud og aktiviteter, og åpne arenaer der man kan oppleve kulturuttrykk av mange formater	• Tilrettelegge for ildsjelarbeid og frivillighet i samarbeid med andre kommuner og relevante aktører. • Samarbeide internt i kommunen om å stimulere til større deltagelse blant grupper av innbyggere som i liten grad er aktive i et kulturtilbud. • Arbeide for et formalisert utviklingssamarbeid med Sarpsborg og eventuelt andre kommuner om utvikling av kulturskole, fritidstilbud og Den kulturelle skolesekken. • Planlegge fremtidige kommunale formålsbygg som lokale bydelshus, der kulturtilbud og andre tilbud samordnes. • Legge til rette for eventer og støtte opp under miljøer tilknyttet spill, spillutvikling og smalere populærkulturelle uttrykk. • Øke de kommunale kulturvirksomhetenes kapasitet i takt med økt befolkningsvekst, samt samordne og kvalitetsutvikle tilbudene for barn og unge i lys av den kommende stortingsmeldingen for barne- og ungdomskultur. • Samarbeide med private aktører, frivillige og andre for å utvide og komplettere kulturtilbudet til befolkningen. • Føre dialog med befolkningen for å fange opp etterspørsel, interesser og forventninger til tjenestetilbudet. • Sørge for fleksibilitet i de kommunale tjenestetilbudene og virksomhetene for å åpne for mer spontan bruk av kulturtilbudet. • Sikre et fremtidsrettet kulturskoletilbud med tiltak for sosial utjevning gjennom moderasjons- og friplasser. Tilbudet skal i større grad speile Fredrikstadssamfunnets kulturelle sammensetning og interesser. Undervisningen skal innenfor deler av tilbudet skje desentralt i lokalsamfunnene eller i tilknytning til skolene. • Videreutvikle ung-til-ung formidling og frivillige aktørers rolle i allmennkulturtilbudet. • Videreutvikle prosjektet Barnas verdensdager til helårlig aktivitet som del av breddeprogrammet ved Kulturskolen. • Arbeide for å bli direktekommune i Den kulturelle skolesekken, eventuelt i samarbeid med Sarpsborg eller andre nærliggende kommuner. • Styrke samhandlingen mellom skolesektoren og kultursektoren i Den kulturelle skolesekken, Kulturskolen, Kulturkonfirmasjonen og Ung kultur møtes (UKM).

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstad skal ha et bredt omfang av kulturhus og kulturarenaer som skal være åpne for alle, utgjøre attraktive møteplasser og danne et tilfredsstillende kulturtilbud som møter befolkningens ønsker og behov.	• Gjennomføre akustikkforbedrende tiltak på lokaler som brukes til øving for kor og korps. • Etablere en fleksibel utlån- og utleieordning av kommunale lokaler som er egnet for kulturvirksomhet, eventuelt også i samarbeid med Den norske kirke. • Utvikle kommunale kulturhus og -arenaer som attraktive møteplasser og med infrastruktur som svarer til enhver tids krav til lokaliteters egnethet for kulturvirksomhet. • Akseptere ledsagerbevis på alle kommunale kulturtjenestetilbud, samt stille krav til at alle som mottar offentlig støtte aksepterer dette. • Arbeide for at arrangører i Fredrikstad får tilgjengelighetsmerket. • Sørge for en modigere programmering på de kommunale scenene, for å sikre at også smalere uttrykk vises. • Videreutvikle Fredrikstads bybibliotek som en vesentlig aktør i byutviklingen og som en attraktiv møteplass for fremtiden. Bibliotekene skal utvikles ut fra deres aktualitet og relevans for innbyggerne. • Gjennomføre utredning av fremtidens bibliotekløsninger i Fredrikstad, med mål om et biblioteksbesøk som ligger over landsgjennomsnittet. • Være ledende blant landets kinoer innen kinoteknologi, og tilrettelegge for og understøtte filmfestivaler og filmmiljøet i byen. • Utvikle kinotilbudet i takt med fortetting, økt innbyggertall og økt interesse. • Gjennomføre oppgraderinger og ombygginger av Blå Grotte og St. Croix-huset i tråd med mulighetsstudien. • Videreutvikle et fremtidsrettet fritidstilbud for barn og unge, med fritidsklubbene som moderne treffplasser for barn og unge. Samarbeid med ideelle aktører om innholdsdimensjonen ved fritidsklubbene skal styrkes. • Vurdere samlokalisering av fritidsklubbene, bibliotekene og andre kulturtjenester, eventuelt også med andre tjenestetilbud. • Vektlegge å bygge leder- og medarbeiderkompetanse som sikrer en fleksibel og endringsvillig kommune, og som bidrar til at flere fagmiljøer i større grad samspiller i å løse oppgaver på tvers i organisasjonen og sammen med innbyggere. • Satse på kreative verksteder og workshops for barn og ungdom med innføring i ulike uttrykk og teknikker gjennom DKS og Kulturkonfirmasjonen. • Prioritere omdømmebygging og posisjonering, og løfte markedsføringen av de kommunale kulturtjenestene.

Innsatsområde 3: Byen som arena

**Mål 3: Kunst og kultur
skal være en driver i
Fredrikstads by- og
samfunnsutvikling.**

KULTURARV SOM RESSURS FOR BYUTVIKLING

Fredrikstad er byen ved Glommas utløp, en by med stolt arbeider- og industrihistorie og militære røtter, hvor anerkjente arkitekter har utformet særegne bolig- og næringsområder gjennom tidene.

Elveløpene, Gamlebyen, Isegran og Kongsten fort, trehusmiljøene, nyklassisistiske bygårder og jugendarkitektur viser de historiske epokene som har formet byen og danner viktige estetiske rammer for byens fellesrom og skaper personlighet, særegenhet og atmosfære.

Den omfattende urbaniserings- og fortettingsprosessen Fredrikstad står overfor, hvor store deler av byen skal bygges ut og nye bydeler etableres som sentrumsområder, skal stille krav til en god gjennomføring som ivaretar de trekkene som viser byens historiske utgangspunkt, utvikling og egenart.

Ved å bruke kulturarven vår som ressurs, kan vi skape et levende sentrum fra Gamlebyen til Grønli, nordre Kråkerøy og Trosvikstranda, med tydelig identitet og byrom som innbyr til aktivitet og deltakelse. Elva med stadig flere fergeanløp forbinder de ulike sentrumsområdene på en klimavennlig og effektiv måte, danner utgangspunkt for opplevelser ved byens ulike områder og arenaer.

Fredrikstad har en unik skjærgård og flotte områder for friluftsliv, med et rikt mangfold av arkeologiske kulturminner som danner utgangspunkt

for mangfoldige opplevelsesarenaer. 1700-tallets herregårder og byens mange kirker bidrar til å gjøre lokalhistorien levende, og forener kulturarven med samtidskunst og –kultur på nye måter gjennom konserter, utstillinger og arrangementer. I samarbeid med Fredrikstad Museum, Den norske kirke og andre aktuelle aktører, skal kulturarven utvikles som arena for kulturaktivitet, og gjennom bruk av ny teknologi skal kulturarven formidles på nye måter.

KUNST OG KULTUR I DET OFFENTLIGE ROM

Kunst- og kulturaktivitet er en vesentlig del av bybildet i urbane byer, som det gjennom byplanleggingen skal legges til rette for i samarbeid med byutviklere og utbyggere. Når kunst og kultur vises eller oppstår i det offentlige rom oppsøker ikke publikum kunsten og kulturuttrykkene aktivt, men blir i stedet oppsøkt der de ferdes. **Fredrikstad kommune ser det som berikende med et mangfold i visnings- og formidlingsmuligheter for kunst og kultur, og ønsker å stadig utvikle nye områder og arenaer for kunst og kultur i Fredrikstads offentlige rom der innslag kan overraske, engasjere og invitere til diskusjon og refleksjon.**

I Fredrikstad skal kunst i offentlige rom være en vesentlig del av byutformingen i sentrum. Kommunen skal ha en strategisk plan for kunst i offentlige rom, og ønsker å involvere kunstnere i utformingen av byrom og utvikling av arenaer for kreative formål.

Sentrum av Fredrikstad skal ha et dynamisk og mangfoldig tilbud av aktivitet. For å legge til rette for et urbant kunst- og kulturliv er det behov for et spekter av små og store arenaer som er tilrettelagt for både arrangørers, utøveres og publikums behov. Ved hjelp av ny teknologi og god infrastruktur skal byens fellesrom enkelt kunne transformeres til ulike kunst- og kulturformål.

FESTIVALER OG ARRANGEMENTER

Et av de mest særegne trekkene i Fredrikstads kunst- og kulturliv er det store antallet av mangfoldige festivaler og større arrangementer som utspiller seg gjennom året innenfor blant annet musikk, litteratur, animasjons- og dokumentarfilm. I tillegg har Fredrikstad flere ganger vært arrangørby for verdens største seilskuteregatta The Tall Ships Races. Gjennom Kulturnatt Fredrikstad arrangeres årlig også en breddekulturfestival som har mål om nyskaping i byrom.

Festivalene og arrangementene skaper liv og aktivitet i byen, og tilfører byen kulturelt og kunstnerisk mangfold og kvalitet, og legger til rette for at byens befolkning kan delta som frivillige på arrangørsiden, hvor man kan lære om arrangementsgjennomføring og utvikle interesser og kompetanse som kan komme til nytte videre i livet.

Fredrikstad kommune som profesjonell kulturarrangementsby ønsker å legge til rette for festivalene og arrangementene, slik at disse kan avvikles på en trygg måte som ivaretar kulturminnehensyn, naturmangfold, støyvern og sikkerhet. **Kommunen har avsatt midler til kompetansehevende tiltak for festivalene, og har etablert et felles møtepunkt for festivalene som skal utvikles videre.**

Videre skal kommunen utarbeide en arrangementsstrategi, en arrangørveileder og en arrangørportal. Arrangementsstrategien skal sørge for at kommunens ulike virksomheter og etater har en omforent praksis når det kommer til prispolitikk og utleie- og bruksvilkår av byens arenaer, basert på kulturfaglige vurderinger. Arrangørveilederen og -portalen vil forenkle gjennomføringen for arrangørene ved å sikre like forutsetninger for alle arrangører, hvor ansvar, rettigheter og plikter er forhåndsdefinerte, og med retningslinjer og tilrettelagt infrastruktur som forenkler søknadsprosessene mot kommunen. Som underlag for veilederen vil det være behov for en fullstendig oversikt over kapasitet, særskilte hensyn som må tas og nødvendige sikringstiltak for byens ulike arenaer.

STRATEGIENE FOR INNSATSOMRÅDE 3: BYEN SOM ARENA:

SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Fredrikstads kulturarv skal sikres en rolle som ressurs i by- og samfunns-utviklingen Fredrikstad står overfor.	• Styrke innsatsen for en bærekraftig byutvikling som ivaretar byens kulturhistoriske egenart, slik at både gode bymiljøer og bomiljøer bevares og mangfoldige byrom som er gode å oppholde seg i utvikles. • Tilrettelegge byens parker og historiske omgivelser som utendørsarenaer for kulturaktivitet og utfoldelse. • Fremme byens kulturhistoriske arenaer i merkevarebygging utad. • Videreutvikle formidling, interaksjon og bruk av kulturarven vår gjennom skilting, løyper og interaktive og digitale løsninger.
Fredrikstad skal ha et levende sentrum der kunst og kultur kan oppleves i det offentlige rom.	• Utforme en strategisk plan for kunst i offentlige rom, med et handlingsprogram avledet fra arealplanen. • Involvere kunstnere i utformingen av byrom og utvikling av arenaer for kreative formål. • Avsette prosentvis midler til kunst når investerings- og rehabiliteringsprosjekter gjennomføres på bygninger og i uterom. • Opprette et kunstfond til bruk i større kunstprosjekter, i forbindelse med investeringsprosjekter knyttet til torg, plasser og byrom innenfor byområdeplanen. Kunstfondet skal åpne for at private aktører kan søke om medfinansiering til kunstprosjekter. • Tilrettelegge byrommet i sentrum som kulturarena, med egnet infrastruktur til bruk for små og store kulturbegivenheter og aktiviteter.
Fredrikstad skal være en profesjonell festival- og arrangørby tilrettelagt for smidig gjennomføring av arrangementer.	• Utarbeide en arrangementsstrategi for byen. • Videreutvikle dagens treffpunkter til faste festivalforum. • Arbeide målrettet for å tiltrekke flere arrangementer til byen. • Ta en større rolle i koordinering av byens ulike arrangementer. • Utarbeide en arrangørveileder med fokus på tilgjengelige arenaer, prispolitikk, beredskap og kommunen som ressurs for arrangører. • Utvikle en arrangør- og søkeportal som gjør det enklere for aktører å arrangere kulturaktivitet i Fredrikstad. • Etablere en omforent utleiepraksis internt i kommunen, der prispolitikk, forutsetninger og ansvar ved utleie av byens arenaer er basert på kulturfaglige vurderinger. • Ta initiativ til utarbeidelse av en fullstendig oversikt over byens arenaer, hvor kapasitet, særskilte hensyn og sikringstiltak fremkommer. • Videreutvikle Kulturnatt Fredrikstad som årlig treffpunkt mellom kommune og kulturaktører, samt kulturaktører imellom, som inspirerer og bidrar til kompetanseheving og erfaringsutveksling.

Oppfølging av planen

Arbeidet med denne planen har vist at kommunens virksomhet fortsatt preges av sektortenkning og utidsmessig organisering. Når planen skal følges opp, vil hovedfokus være blant annet å se på nye muligheter for hvordan vi kan organisere og samordne vår kulturinnsats for å bedre nå våre vedtatte mål og for bedre bruk av ressurser. Samtidig vil det være et stort behov ovenfor det frie kulturlivet i større grad å samkjøre og samordne prosesser på tvers av seksjonene i kommunen, slik at vi fremstår som en helhetlig og forutsigbar kommune. Gjennom planarbeidet har kommunen initiert nye dialoglinjer og møtepunkter mot kulturlivet, og i fremtiden planlegger kommunen å videreføre og styrke denne kontakten for å gi kulturlivet økt medvirkning til fremtidig kulturplanlegging.

Hovedsatsingene det legges opp til i denne planen medfører trolig endringer i feltet. I tillegg vil regionsammenslåingen, med de konsekvensene den medfører, gi endringer i forutsetningene for feltet. Fredrikstad kommune skal følge med på endringene og tilpasse sine handlingsplaner gjennom planperioden for å fange opp og legge til rette for den utviklingen planen vil medføre.

Et hovedfokus i det videre vil være å arbeide målbevisst med å tiltrekke byen kulturfagkompetanse og stimulere til både næringsetablering og flere arbeidsplasser innenfor kultursektoren.

ØVRIGE RELEVANTE PLANPROSESSER

Regjeringens kulturmelding skal etter planen vedtas våren 2019. Kulturmeldingen vil være fremtidsrettet og inneholde føringer og satsinger som er viktig for hele det nasjonale kulturlivet, samt hvordan kommune-Norge jobber med kultur. Den skal danne grunnlaget for en overordnet politisk debatt om kulturpolitiske utfordringer i årene som kommer og utlede en ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene. Kulturmeldingen vil således danne en del av det politiske bakteppet som denne kulturplanen forholder seg til. Eventuelle nye føringer fra kulturmeldingen vil innlemmes i neste rullering av kulturplanen, samt fanges opp i kommunens årlige behandlinger av budsjett og handlingsplan. Det er også varslet en stortingsmelding for kulturskoler og en stortingsmelding for barne- og ungdomskultur i 2020, som vil ha påvirkning på Fredrikstad kommunes innsats på kulturfeltet.

Østfold fylkeskommune har nylig rullert sin regionplan for kultur, som ble vedtatt i juni 2018. Regionalplanens høringsutkast har i arbeidet med denne planen gitt verdifull innsikt i fylkeskommunens satsinger og prioritering de kommende årene, og regionalplanen vil danne et regionalpolitisk fundament for denne kulturplanen de kommende årene. Den nye storregionen Viken vil imidlertid trolig danne en ny felles plattform for den regionale kulturpolitikken, og de eventuelle nye forutsetningene dette medfører vil fanges opp i neste rullering av denne planen, samt i kommunens årlige budsjett- og handlingsplanprosess.

I tillegg til denne kulturplanen, utarbeides det en egen kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka og en kommunedelplan for kulturminnefeltet som begge har berøringspunkter med kulturplanen. I kommuneplanens arealdel vedtas kommunens prinsipper for byutvikling, utbygging og arealbruk, blant annet basert på en fortettingsstrategi. Det er derfor ikke lagt opp til at denne kulturplanen skal ivareta disse fagfeltene.

Bildekreditering:

Trine Sirnes: side 1, 4, 6, 7, 10, 11, 12,
14, 15, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33 og 35

Laura Hannam: side 9

Kjartan Abel Nilsen: side 17

André Løyning: side 18

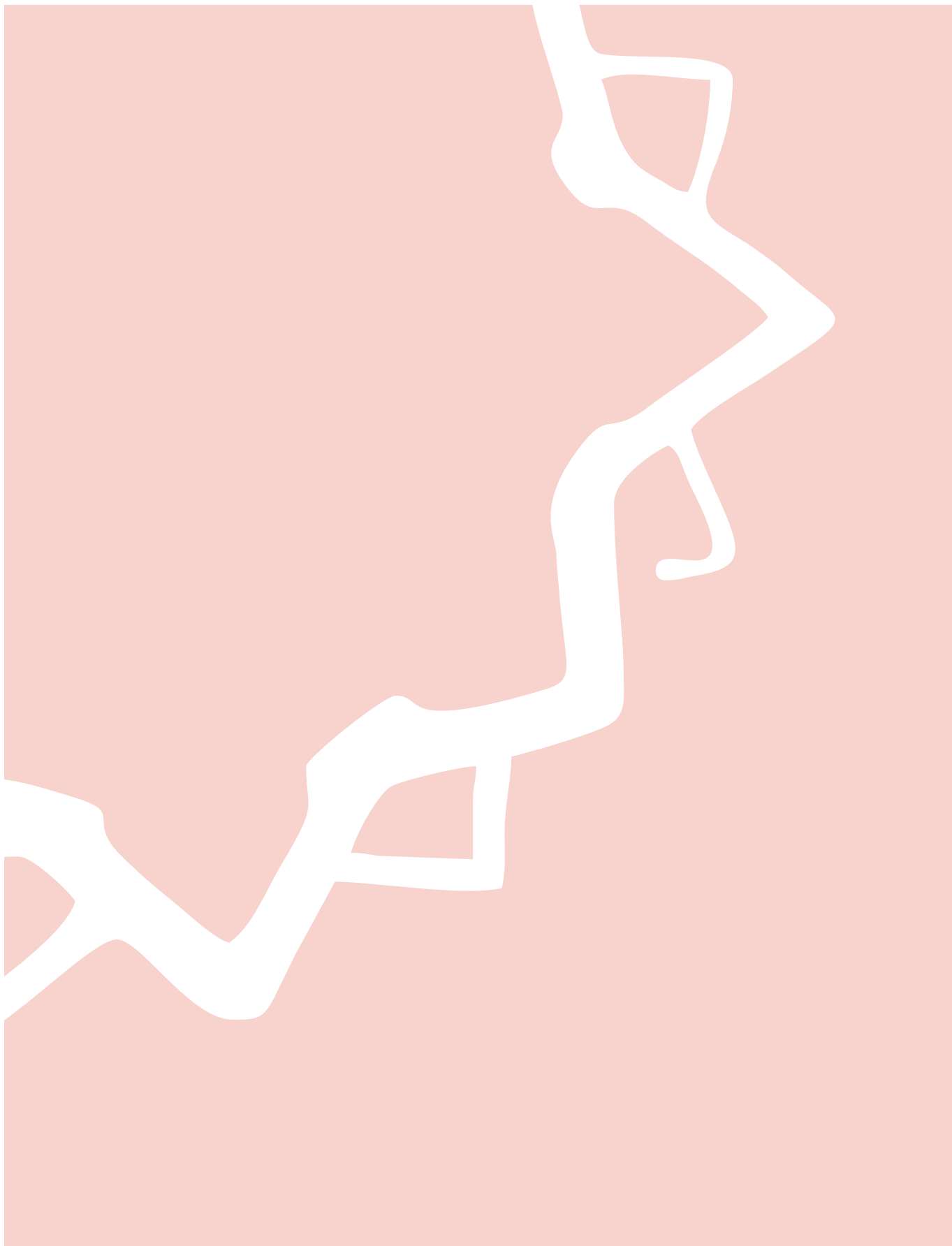
Hege Liseth: side 26

Redaksjon:

Bjørn Heidenstrøm

Kristine Czynski

Ole-Henrik Holøs Pettersen

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Utgitt av: Fredrikstad kommune
Grafisk design: Provinsen